

Technická univerzita v Liberci

Fakulta textilní

**NETRADIČNÍ PROPOJENÍ VZORU
V TEXTILNÍM A SKLÁŘSKÉM VÝROBKU**

**INNOVATIVE INTERCONNECTION OF
DESIGN IN TEXTILE AND GLASS PRODUCT**

Liberec 2009

Kateřina Čížková

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb. O právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v Univerzitní knihovně TUL.

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že TUL má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (zapůjčení apod.).

Jsem si vědoma toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem TUL, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených univerzitou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše).

V Liberci, dne 27.5. 2009

.....

Podpis

Poděkování

Velice děkuji vedoucí mé bakalářské práce paní ak. mal. Dagmar Hrabánkové za čas, který mi věnovala, za poskytnuté informace a za velmi přátelský přístup při realizaci výtvarné části mé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat paní Ing. Renátě Štorové CSc., mé konzultantce, za pomoc při řešení teoretické části práce.

Mé velké díky patří paní Jolaně Čtvrtečkové, majitelce ateliéru Evans atelier s. r. o., za poskytnutí jedinečné příležitosti spolupráce při realizaci mých výrobků a za materiál i čas, který mi byl věnován. Dále velice děkuji paní Tvrzníkové, se kterou jsem ve firmě Evans atelier konzultovala výrobu prací, a díky níž šlo vše rychle a plynule bez jakýchkoli obtíží.

Anotace

Tato práce se zaměřuje na netradiční propojování textilu a skla v interiérové tvorbě, konkrétně stolování. Práce je zejména výtvarného charakteru. Jako teoretickou část uvádí rozebrání inspiračních zdrojů - historii skla v české republice, historii brokátů a kulturu stolování. Výsledkem práce je sada čtyř skleněných talířů, stojanu z obráceného talíře a brokátového ubrusu s prostíráním. Výrobky k sobě ladí vzorem a jsou určeny pro slavnostní tabuli při výjimečných příležitostech. Součástí práce je i příloha fotografií, která mimo jiné uvádí jednotlivé talíře i jako samostatné dekorační předměty interiéru, které se stolováním nemají nic společného. Tímto je propojen interiér se stolováním, jako s jeho nedílnou součástí, funkční i dekorační. Všechny skleněné výrobky byly vyrobeny v soukromém ateliéru paní Čtvrtečkové, Evans atelier s. r. o.

Annotation

This work is focused on an innovative interconnection of glass and textile in interior, concretely on mess. The work is mainly of graphic character. Theoretical part shows a disassembling of inspirative sources – glass in Czech Republic, history of brocades and culture of mess. Four glass dishes, stand made from an inversed dish and brocade tablecloth with placemat are a result of this work. Products fit themselves by design and are determined to be used at exceptional occasions. Pictorial supplement is also a part of this work that among others shows separate dishes as well as individual decorative items which do not have anything in common with mess. By this, interior is interconnected with stolovani, like with his integral part : functional and decorative. All glass products were made in an private art studio owned by Mrs. Čtvrtečková - Evans atelier s. r. o.

Klíčová slova

česky:

anglicky:

Evans atelier s. r. o. - Evans atelier s. r. o.

Sklo - glass

Brokát - brocade

Vzor - pattern

Interiér - interior

Stolování - mess

Talíř - plate

Obsah

1. Úvod	9
2. Inspirace pro interiérovou tvorbu	10
2.1. Sklo.....	10
2.1.1. Historie výroby skla v Čechách.....	10
2.2. Textil	11
2.2.1. Brokát	11
2.3. Kultura stolování	15
2.3.1. Historie stolování.....	15
3. Realizace navrhovaných výrobků.....	20
3.1. Evans atelier s.r.o.	20
3.1.1. Charakteristika firmy	20
3.1.2. Technologie výroby	21
3.1.3. Ukázky výrobků	22
3.2. Vlastní tvorba	27
3.2.1. Výběr brokátu	27
3.2.2. Tvorba vzoru	29
3.2.3. Výroba talířů.....	33
3.2.4. Zhotovení ubrusu a prostírání.....	33
4. Přílohová část	34
4.1. Produktový katalog výrobků	34
4.2. Návrhy na servírování pokrmů	40
4.3. Využití talířů v interiéru	44
4.4. Talíře na hradě.....	46
5. Závěr.....	53
6. Seznam literatury	54

Seznam použitých zkratek

např.	-	například
atd.	-	a tak dále
aj.	-	a jiné
tzv.	-	tak zvaný
mm	-	milimetr
cm	-	centimetr
PL	-	polyester
obr.	-	obrázek
č.	-	číslo

1. Úvod

Textilní a sklářský průmysl má v České republice dlouholetou a bohatou tradici, zejména pak v severních Čechách. Bohužel poslední dobou u nás tato odvětví upadají. Zavírá se mnoho kdysi prosperujících a slavných podniků, propouští se a výroba se omezuje na minimum nebo se úplně zastavuje. Rozhodla jsem se tedy tyto dva obory oživit v mé práci a propojit je v interiérovou kompozici, která je výsledkem.

V této práci se zaměřuji na interiérovou tvorbu, konkrétně stolování. Stolování bylo vybráno, protože je nedílnou a důležitou součástí života každého člověka. To, v jakém prostředí a u jak upraveného stolu jíme, ovlivňuje naši náladu a pocity. Navíc vkusně prostřená tabule může dokonale doladit stylový interiér a posloužit jako ozdoba, ať už doma nebo v restauraci.

Inspirací pro mou práci byla gotika, respektive oděvy a textilie, které byly pro tuto dobu typické. Jednou z těchto typických textilií byl bezpochyby brokát, který byl vybrán. Brokát je teď navíc v interiérové tvorbě jedním z trendů.

V první části mé bakalářské práce se zabývám rozbořem a bližším seznámením s inspiračními zdroji. Je zde uvedena stručná historie brokátu, sklářství v Čechách a kultury stolování.

Druhá část je praktická. V jejím úvodu se věnuji seznámení s firmou Evans atelier s. r. o., ve které byly realizovány všechny skleněné výrobky. Následuje postup výroby talířů a prostírání.

Výsledkem je sada skleněných talířů, ubrusu a prostírání z brokátu, kde výrobky ladí svým vzorem a vytvářejí stylovou interiérovou kompozici sklo – textil. Jelikož se tato práce zaměřuje na netradiční propojování, je jeden z talířů otočen dnem vzhůru a slouží jako podstavec, prostírání je zase ušito z rubu brokátu. Tyto výrobky nejsou určeny pro každodenní použití, ale pro slavnostní stolování při mimořádných příležitostech nebo jako dozdobení stylového interiéru.

Příloha bakalářské práce je katalog výrobků v různých kompozicích i jednotlivě, v interiéru i v zajímavém exteriéru zříceniny hradu. Je zde uvedeno i jiné využití talířů než jako součást stolování, např. dekorace bytu jako obraz, atd.

2. Inspirace pro interiérovou tvorbu

2.1. Sklo

2.1.1. Historie výroby skla v Čechách

Výroba skla v našem regionu je datována až do pozdní doby bronzové, kdy se začaly objevovat první skleněné výrobky. Venkovský průmysl severních Čech, především v oblasti Lužických hor, je datován do 13. století, kdy se takzvané „Sklo z lesa“ začalo objevovat po celém regionu. Díky používání křemene, kterého bylo v těchto horách hojně, dřeva, jakožto paliva, a průkopnického využití potaše, vyráběli čeští foukači skla lehce rozeznatelné zeleně zabarvené sklo oživené bublinkami a často zvýrazněné kobaltem. Potaš vyrobený z popela (zdroj draslíku) se již okolo roku 1000 našeho letopočtu začal v severní Evropě používat jako náhrada za sodík. Nádoby byly v těchto dobách limitovány svojí velikostí, ale dovednost řemeslníků byla na velice vysoké úrovni.

Obrázek č. 1-3: Ukázky „Lesního skla“, historické repliky

V průběhu 14. století se na našem území objevily první české číše. Nejlepší kusy dosahovaly maximální výšky 46 centimetrů a byly dekorovány použitím smaltovacích technik, které byly v této době velice rozšířené. Z těchto číší pravděpodobně pil i Karel IV. Do 16. století byly vyvíjeny vyspělejší smaltovací a rytecké techniky. Během 18. století vznikala velká střediska výroby skla okolo Jablonce nad Nisou, České Lípy a jejich okolí. Díky ryteckým a barvicím technikám vyvinutých u nás, které byly nejpokročilejší ve světě, se české sklo stalo světoznámým a dostávalo se i na asijský a americký trh. Tato cesta za slávou českého skla měla však své překážky. Koncem 18. století přichází vlna klasicismu, objev anglického olovnatého křišťálu (levnější na výrobu) a Napoleonské války. Všechny tyto události téměř zničily veškerý sklářský průmysl v Čechách.

Přesto se ale dovednosti dále předávaly z generace na generaci a počátkem 19. století byly objeveny nové barvicí techniky. A tak zvláštní zelená barva a um nezávislých výrobců pomohly českému sklu znovu se proslavit a prosadit se jako standard na světovém trhu. Ovšem kombinace finanční krize ve 30. letech 19. století a druhé světové války zanechala opět český sklářský průmysl na pokraji přežití. To by samozřejmě znamenalo i konec tradice. Za komunismu byla dekorační technika zachovávána jen v malém rozsahu, zatímco jednotlivé průmyslové složky vytvářely obrovské korporace. I přes limitovaný rozsah dekorativního průmyslu se menším výrobcům podařilo přežít a měli i úspěšné výstavy na zahraničních trzích.

V roce 1856 byla vybudována „škola skla“ v Kamenickém Šenově jako snaha o zachování tohoto průmyslu. Škola dnes pokračuje ve svém zaměření na inovace, aby ochránila průmysl před přestávkami ve výrobě, jako tomu bylo v minulosti. Vývoj průmyslového skla se stal dalším důležitým faktorem, který podpořil zachování umění místních mistrů.

Od dob pádu komunistické vlády je mezinárodní trh opět otevřený i českému sklu. Ateliér Evans se snaží nejlepší řemeslné práce dostat na světovou scénu doufaje, že jednoho dne získá český sklářský průmysl vedoucí pozici ve výrobě dekorovaného skla. Tak jako tomu bylo před osmi sty lety, jsou Čechy opět plné malých výrobců uměleckého dekorovaného skla, kteří patří mezi nejdovednější na světě, a navzdory všem překážkám a nástrahám tato tradice stále přetrvává. [1]

Velké průmyslové podniky ale takové štěstí nemají. Dnes jich je mnoho na pokraji krachu, propouští zaměstnance a jejich výroba je na minimu. Velkým dílem za to může i celosvětová krize, která se u nás projevila v druhé polovině roku 2008. Mnoho podniků má ale tyto problémy již delší dobu a důsledky krize celý běh věcí jen urychlily.

2.2. Textil

2.2.1. Brokát

Co je to brokát

Brokát je hedvábnická lesklá, hustá tkanina velké hmotnosti z jemného přírodního hedvábí nebo chemických multifilů, tkaná žakárovou technikou. U jednobarevných brokátů se používá vícevazných atlasových vazeb se střídáním útkových a osnovních efektů. Vícebarevné nápadné a velkoplošné vzory jsou doplněny stříbrnými nebo zlatými nitěmi. [2]

2.2.1.1. Z historie brokátu

Historie brokátů sahá daleko do minulosti. Byly známy v Řecku již v době Homérově. Podle mytologie je tkaly kněžky, bohyně zpěvu a tance. Vyrábět se ale začaly ve starověké Číně z hedvábí, jehož výroba byla po staletí přísně střeženým tajemstvím. Přesto se ale podařilo misionářům z Byzance odnést z Číny několik larev Bource morušového, čím bylo tajemství odhaleno a hlavním výrobcem brokátů pro Evropu se stala Byzance. Ta si ale též výrobu střežila a tak se kromě orientu a Byzance brokáty téměř nikde jinde nevyráběly.

Brokáty se vyráběly z těžké hedvábné tkaniny, která se celoplošně ručně vyšívala barevnými a kovovými nitěmi a třeba i perlami a drahokamy. Kovové nitě vznikaly ovinutím tenké šlachy nebo střívka kovovým plíškem. Podkladová textilie pro výšivku se tkala na stojatém stavu s osnovou svisle zavěšenou, bezprošlupovém i prošlupovém, později na ležatém stavu.

Brokáty byly v minulosti těmi nejdražšími a nejluxusnějšími textiliemi vůbec. Byly ceněny mnohem více než šperky a jejich ceny byly mnohdy tak vysoké, že byly téměř neprodejné. Proto byly výsadou nejbohatších a nejvznešenějších panovníků, kteří je nosili jen na nejdůležitější události. Často se nedaly získat jinak, než jako vzácný dar od císaře. I dnes patří brokáty mezi drahé a luxusní textilie.

Historie brokátového vzoru

Vzory brokátů historických se lišily podle země, ze které pocházely. V Číně vyrobené brokáty určené pro islámské země, byly zdobeny arabskými nápisy, zvířaty a klasickými čínskými ornamenty (ptáky, květinami). Brokáty pocházející z Byzance se vyznačovaly náboženskou tematikou, často různými podobami křížů. Dnešní brokáty mají vzory rozmanité. Určuje je hlavně to, do které země jsou vyváženy a jaká bude cílová skupina odběratelů, módní trendy a požadavky zákazníka. Škála barevných variant a složitosti vzorů je dnes díky žakárským tkacím strojům téměř neomezená. [3, 4]

Použití brokátu

Brokáty se používají jako bytové textilie do stylových interiérů, na výrobu historických oděvů, ale i na dámské společenské šaty, pánské vesty nebo na prošívání přikrývky. [2]

2.2.1.2. Ukázky historických brokátů

Obrázek č. 4- 9: Brokáty z 9-10. století

2.2.1.3. Ukázky soudobých brokátů

Uvedené ukázky vyrábí firma Hedva, a.s, Moravská Třebová. Hedva je největším výrobcem brokátů v České republice a zároveň jejich největším vývozcem.

Obrázek č. 10: Brokát, vzor 244_5228-z

Obrázek č. 11: Brokát, vzor 89_5696-55

Obrázek č. 12: Brokát, vzor R 5681-13

2.3. Kultura stolování

2.3.1. Historie stolování

Historie kulturního stolování se datuje do dob, kdy měl člověk možnost použít nádobí, jídelní nábytek a zařízení potřebné k přípravě pokrmů. Antika je však zdárným příkladem toho, že kultura stolování nevyžaduje používání příborů a jídelního nábytku. V tomto období se pokrmy konzumovaly vleže. Stoly sloužily pouze pro administrativní činnost a místo příboru se používaly ruce.

Z příborů se začala nejprve používat lžíce. Znali ji už ve starověku, ale většinou sloužila pouze k nabírání. Ke konzumaci potravin se používala až o něco déle. Jako druhý se na jídelním stole objevil nůž a zdomácněl už ve středověku. Jednalo se o ostré nože, které byly určeny ke krájení masa a chleba. Jeden nůž musel v tomto období stačit celému stolu. Běžné jídelní nože se zakulacenou špičkou se začaly používat až v době baroka. Vidlička přišla na řadu až jako poslední. Kvůli svému tvaru byla považována za nástroj ďáblův, jenž nemá na stole co pohledávat. Znamá byla přitom velmi dlouho. V 11. století ji měla ve své výbavě byzantská princezna, která kvůli ní byla ovšem považována za kacírku. [5]

Ve 12. století kultura stolování v Evropě stoupla. Evropané za to vděčili islámu a pak také křižákům, kteří je s arabskými zvyky seznámili. Křesťanský svět převzal z islámského celou řadu pravidel chování u stolu. Řada těchto pravidel chování u stolu se

udržela dodnes, nemáme mluvit s plnými ústy, není vhodné jídlo hltat a cpát se velkými sousty ani brát sousedovi z mísy nejlepší porci aj. Jiná část etikety středověkého světa upadla, a to v souvislosti se změnou techniky jídla, například ceremonie mytí rukou přímo u stolu nebo spíše mytí tří prstů na každé ruce, kterých užíval stolovník namísto vidličky k podávání kusů masa do úst. Patřilo k rituálu mýt si ruce po každém masitém chodu, což bylo nezbytné z důvodů hygienických i estetických. Medenice – nádoby na vodu – patřily k vybavení jídelen a voda bývala na stolech připravena v menších ozdobných konvičkách (aquamanile).

Pro vládnoucí vrstvy feudální společnosti bývala hostina příležitostí, kde mohli jednotlivci ukázat na jedné straně kultivovanost chování, na druhé straně vlastní reprezentaci a luxus, neboť množství a kvalita jídla bývaly první známky přepychu, teprve pak následoval luxus v oblékání. Stolování se stávalo významnou záležitostí společenské etikety a hygieny, známkou celkové kulturnosti, k níž býval člen vyšší společnosti od dětství vychováván. Ceremoniál při stolování se ve střední Evropě vyvíjel ve 14. století hlavně pod francouzským vlivem.

Velmi rozšířené bývalo stříbrné nádobí. Nikdy nechyběly stříbrné lžíce a lžičky, častá byla stříbrná omáčková mísa, pozlacená konvička nebo slánka. Běžné bývaly i tzv. uvítací číše (přípitkem se jimi vítal host). Jinak stříbro nahrazoval cín.

Ve 14. století se vlivem vývoje sklářského průmyslu na stolech začaly hojně objevovat skleněné výrobky. Nejčastější byly číše na víno a medovinu, džbány a nižší baňaté sklenice. Tyto věci nebyly již výjimkou nejbohatších vrstev, ale byly běžné i pro střední vrstvy. Tabuli ovšem dominoval bezpochyby cín.

Sklo a keramika na stole měšťanů cínu ustoupily v 16. století ve srovnání s předcházejícím obdobím. Tady se měšťanské prostředí poněkud opožděje za šlechtou, protože vyšší společnost už koncem 16. století a v první třetině 17. století běžně užívala malované emailové české sklo. V měšťanských inventářích se objevují spíše až koncem 17. století, kdy také objem a úroveň výroby tohoto skla dosáhly vrcholu. Tehdy už ovšem na aristokratických stolech zaujala přednější místo další novinka českého sklářství, řezaný český křišťál, který byl v měšťanských domácnostech vzácností. Tam nadále vládlo emailované sklo až do nástupu porcelánu koncem 18. století. V lidové podobě pak sestoupilo do selských chalup. [6]

2.3.2. Trendy pro interiérovou tvorbu a stolování

Aktuálních trendů pro interiér a stolování je hned několik.

- Návrat k přírodě – tento trend představuje interiér jako zahradu, ve které dominují odstíny zelené v kombinaci s bílou, doplněné všudypřítomnými květinami. Nádobí pro tento směr je vesměs bílé s jemnými kvítky, lístky či jinými kresbami

rostlin. Doplnujícími barvami mohou být pastelové odstíny modré a šedá. (obr. č. 13-16)

- Bílá-černá – tato klasická interiérová linie kombinuje bílou s černou jak v bytovém textilu a tapetách, tak i v nábytku a všech doplňcích. Ovšem platí zde jedno pravidlo, pokud je černobílá vzorovaná např. tapeta, nábytek v této místnosti by měl být jednobarevný a naopak. Doplňky jsou buď jednobarevné, vzorované ale i chromované, čistých strohých linií. Tento trend může být doplněn hnědou a béžovou barvou, na kobercích či nábytku. (obr. č. 17, 18)
- Zlato – zlatá barva je opět trendem snad ve všech odvětví interiérové tvorby. Například na veletrhu Mobitex v Brně byla představena kuchyň obložená zlatem od Palladinelli design. Zlatá se používá na bytové textilie, tapety, nábytek, osvětlení, nádobí i přibory. Nejčastěji je k vidění s bílou v klasičtějších interiérech a v kombinaci s tmavými barvami na slavnostnější příležitosti a v luxusních prostorách. (obr. č. 19)
- Návrat do historie – dalším důležitým trendem je čerpání inspirace z různých historických období. Oblíbené jsou zejména renesance s gotikou, ale používají se prakticky snad všechny historické slohy. Ať už v kombinaci nebo zvlášť ve stylových interiérech. Někdy se inspirace historií objeví jen v několika málo doplňcích a někdy je tak laděn celý prostor. Barvy se zde používají zejména ty, které jsou typické pro zvolené historické období. (obr. č. 20)
- Etno – tento trend čerpá z umění různých menšin. Barvy a vzory jsou sladěny v celém interiéru a doplněny soškami, obrazy a jinými předměty ze země zvoleného etnika. (obr. č. 21, 22)
- Moderna – moderní prvky se objevují velice často ve veřejných interiérech, ale i doma. Strohý barevný nábytek a stylově sladěné doplňky dotváří futuristický vzhled místností. (obr. č. 23, 24)

Obrázek č. 13-16: Návrat k přírodě

Obrázek č. 17, 18: Bílá-černá

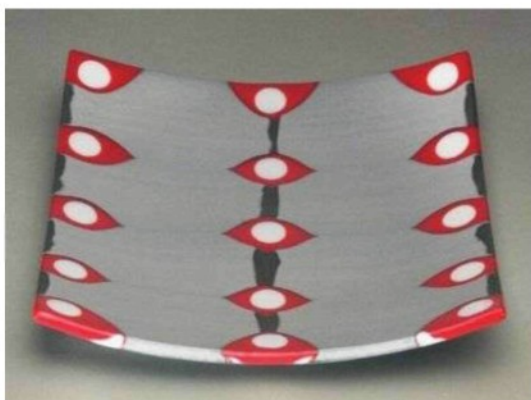
Obrázek č. 19: „Zlatá kuchyně“, Palladinelli design

Obrázek č. 20: Návrat do historie, mísa na ovoce - inspirace renesance

Obrázek č. 21, 22: Etno

Obrázek č. 23, 24: Moderna

3. Realizace navrhovaných výrobků

3.1. Evans atelier s.r.o.

3.1.1. Charakteristika firmy

Evans Atelier s.r.o.
Dlouhomostecká 684
463 11 Liberec 30
Czech Republic
Phone: +420 482 736 406
Fax: +420 482 737 430
sales@evansatelier.com

V této firmě byly realizovány všechny skleněné výrobky této bakalářské práce.

Evans atelier byl založen roku 2000. Je to umělecko-sklářské studio, které se zabývá výrobou a distribucí lehaného a foukaného uměleckého skla. Firma má kořeny v severní Kalifornii, kde sídlí mateřská firma Evans Designs. Zatímco většina návrhů je započata výtvarníky z Kalifornie, veškeré výrobky vznikají v České republice a podílí se na nich v případě foukaného skla několik významných českých sklářů. Výsledkem této spolupráce je originální moderní umělecké sklo, které nemá v České republice obdoby. Atelier Evans se svou prací snaží uchovat tradici výroby skla, která má zvláště na severu Čech dlouhou historii. [7, 8]

Jejich kolekce zahrnují talíře, vázy, tácy, svícny, nádoby na parfémy, klasické mísy, nástěnné obrazy, dekorativní interiérové sady, umyvadla, konvice a další různé umělecké objekty.

Obchody s produkty atelieru Evans se nacházejí v evropských a světových metropolích, jako např. Praha, Madrid, Moskva, Atény, Dubaj, Brusel a mnoha dalších.

Firma se také prezentuje na různých mezinárodních veletrzích a výstavách:

- 2007 Ambiente - International Faire in Frankfurt am Main
Feb.9. - 13. Building 10.4., booth B90
- 2006 Ambiente - International Faire in Frankfurt am Main
Feb.10. - 14. Building 10.4., booth B90
- Exhibition - The House of Commons Prague

2005 Ambiente - International Faire in Frankfurt am Main
Feb.11. - 15. Building 10.4., booth B90
2004 Ambiente - International Faire in Frankfurt am Main
2003 Ambiente - International Faire in Frankfurt am Main
Sibo - Silicium Bohemica Glass Fair - Prague
2002 Sibó - Silicium Bohemica Glass Fair - Prague [9]

3.1.2. Technologie výroby

Výroba skleněného polotovaru

Používá se zde surové sodnodraselné ploché sklo o tloušťce 4 mm – 1 cm, buď čiré, nebo bronzové. Sklo je do dílny dodáváno v plátech, ze kterých se nařezou požadované tvary. Ty se po obvodu obrušují na speciálním brusičském-kuličském stroji. Potom se sklo nakládá na keramické formy, které si v ateliéru vyrábí sami z klasické hrnčířské hlíny podle požadovaného tvaru skleněného výrobku. Formy se před použitím vypalují. V lehací peci se sklo při teplotě 700 – 800°C tvaruje podle forem. Pece jsou elektrické, programem řízené. Nastavuje se klasická vypalovací křivka, což znamená, že se pec zahřívá a následně zchladuje postupně, aby nedošlo k prnutí a sklo nepopraskalo. Celý proces trvá 10 hodin. Výsledné polotovary se čistí a dekorují.

Dekorace skleněných polotovarů

Na dekoraci se používají barvy na bázi akrylátu ředitelné vodou, imitace kovových folií (zlato, stříbro, měď) a barevné pigmentové prášky. Na rubní stranu skla, tam kde bude první vrstva barvy, se nejprve nanese speciální lepidlo a nechá se zaschnout. Pak se nanáší zvolená barva nebo folie, která se na lepidlo přilepí. Přebytný prášek se odsaje a sklo očistí a nanáší se další vrstva. Počet barev a vrstev záleží jen na tvořeném vzoru a fantazii. Hotový vzor se přesype krycím pigmentem po celé ploše polotovaru a dá se vypálit do pece na 200°C. Vypalovací proces je opět postupný, aby nedošlo k popraskání barvy. Krycí pigment se „zapeče“ a vzor je pak chráněn před vodou a poškrábáním. Firma vlastní i speciální práškovací box, ve kterém se tlakovou pistolí nanáší práškový pigment ve velmi tenkých vrstvách. Techniky nanášení lepidla a barev jsou různé, zejména se používá malba, tisk, rozfoukávání, nanášení samotné folie a jejich kombinace.

Dokončovací práce

Hotové výrobky se důkladně čistí od zbytků lepidla a barev a leští se. Následně se v expedičním oddělení balí do ochranných obalů, které chrání výrobek před poškozením. [7]

Inspirační směry pro vzorování

Evans atelier se pro svou současnou tvorbu inspiruje několika různými směry:

- Divoká příroda – kolekci charakterizují tlumené barvy a je zaměřena na kontrast a veselé grafické prvky. (obr. č. 26)
- Folklór – kolekce jsou inspirovány folklórním uměním různých menšin. (obr. č. 27)
- Městský-moderní – tato kolekce je inspirována městským životem. Trend je znázorněn jednoduchostí i strohým designem. Paleta barev je složena z růžové a khaki v kombinaci se zlatou. (obr. č. 28, 29, 30)
- Klasika - výrobky z této řady jsou klasickými doplňky do dnešních interiérů a jsou charakterizovány jednoduchým designem a střídou barevností. (obr. č. 25, 31, 32) [8]

3.1.3. Ukázky výrobků

*Obrázek č. 25: Interiérová kompozice, kolekce – Klasika,
dekorační technika – nanesení zlaté folie*

Obrázek č. 26: Interiérová kompozice, kolekce – *Divoká příroda*,
dekorační technika – *malba a tisk*

Obrázek č. 27: Interiérová kompozice, kolekce – *Folklór*,
Dekorační technika – *malba*

*Obrázek č. 28: Interiérová kompozice, kolekce – Městský-moderní,
dekorační technika – malba a tisk*

*Obrázek č. 29: Nástěnný obraz, kolekce – Městský-moderní,
dekorační technika – rozfoukávání a malba*

*Obrázek č. 30: Váza, kolekce – Městský-moderní,
dekorační technika – malba*

*Obrázek č. 31: Svícny, kolekce – Klasika,
dekorační technika – malba a tisk*

*Obrázek č. 32: Svícen, kolekce – Klasika,
dekorační technika – malba*

*Obrázek č. 33: Umyvadla
dekorační technika – nanesení folie a malba*

3.2. Vlastní tvorba

3.2.1. Výběr brokátu

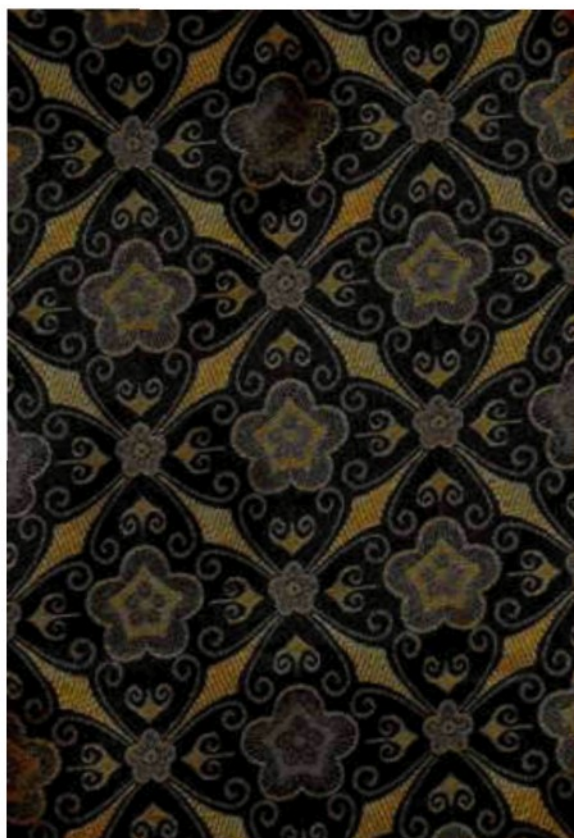
V úvodu mé bakalářské práce byl vybrán brokát, podle kterého byly vytvořeny vzory na talíře a ze kterého byly ušity ubrus a prostírání. Brokát byl zakoupen u firmy Textil Forum s. r. o. v Praze.

Technické parametry textilie:

- Typ tkaniny: brokát
- Plošná hmotnost: 320g/m²
- Materiálové složení: 100% PL
- Raport vzoru: 19,1 cm → 19,7 cm ↓
- Šíře tkaniny: 150 cm
- Zpracovatelské a užitné vlastnosti: nemačkovost, pevnost, stálobarevnost, splývavost, lesklost, špatná smáčivost, špatná prodyšnost
- Symboly údržby:

Brokát byl vybrán v černo-zlaté barvě, protože tato kombinace působí luxusním dojmem a hotová sada bude používána při slavnostních příležitostech, jako např. sváteční tabule, narozeniny, významné události. Prostírání je zhotoveno z rubní strany textilie.

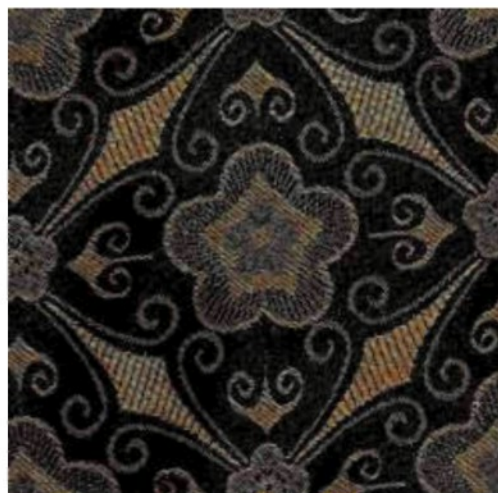
Obrázek č. 34: lící strana textilie

Obrázek č. 35: rubní strana textilie

3.2.2. Tvorba vzoru

Nejprve byla rubní i lící strana brokátu naskenována do počítače. Obrázek lící strany brokátu byl poté vložen do programu Adobe Photoshop, ve kterém byly vyčleněny a vyříznuty dvě hlavní složky vzoru – „kříž“ a „květina“.

Obrázek č. 36, 37: dominantní motivy vzoru – „kříž“ a „květina“

Vzory na talířích neměly být kopie brokátového vzoru, ale měly z něj jen vycházet a vytvářet společně kompozici. Proto bylo dále potřeba stylizovat tyto dva motivy do jednodušší podoby a vzory z nich potom teprve vytvořit. Pro stylizaci bylo nutné oddělit hlavní motiv vzoru od pozadí. Byl zvolen tento postup:

- V programu Adobe Photoshop byl použit filtr „polotónový vzorek“, který obrázek převedl do černobílé podoby. (obr. č. 38)
- Následně byl funkcí „invertovat barvy“ obrázek převeden na negativ. (obr. č. 39)
- Poté byly nástrojem „kouzelná hůlka“, vybrány zbytky pozadí a smazány, také bylo provedeno sjednocení barvy ze stupňů šedi na černou funkcí „jas a kontrast“. (obr. č. 40)
- Nakonec byla provedena korekce motivu nástroji „guma“ a „štětec“ a dotvořena stylizace „květiny“. (obr. č. 41, 42)

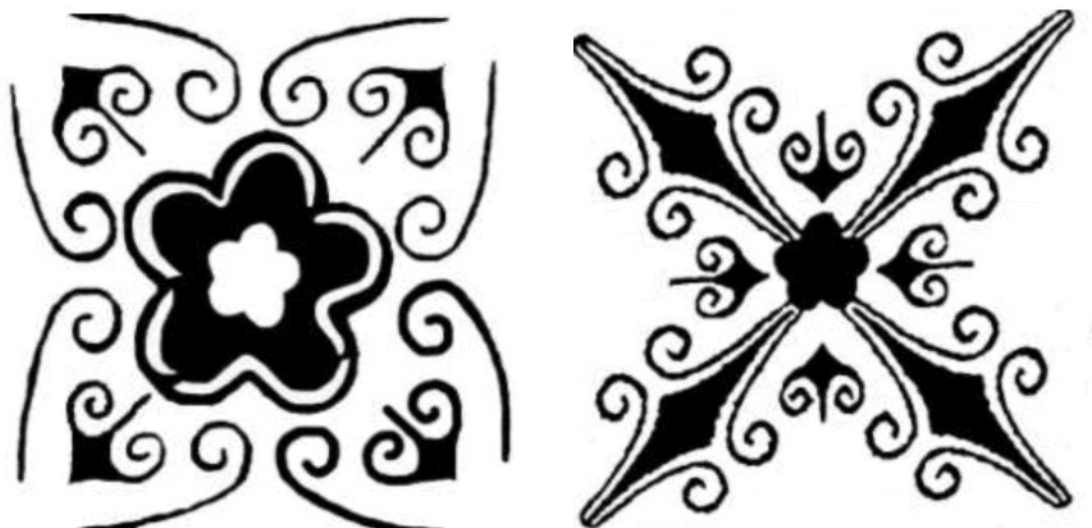
Obrázek č. 38: filtr „polotónový vzorek“

Obrázek č. 39: invertované barvy

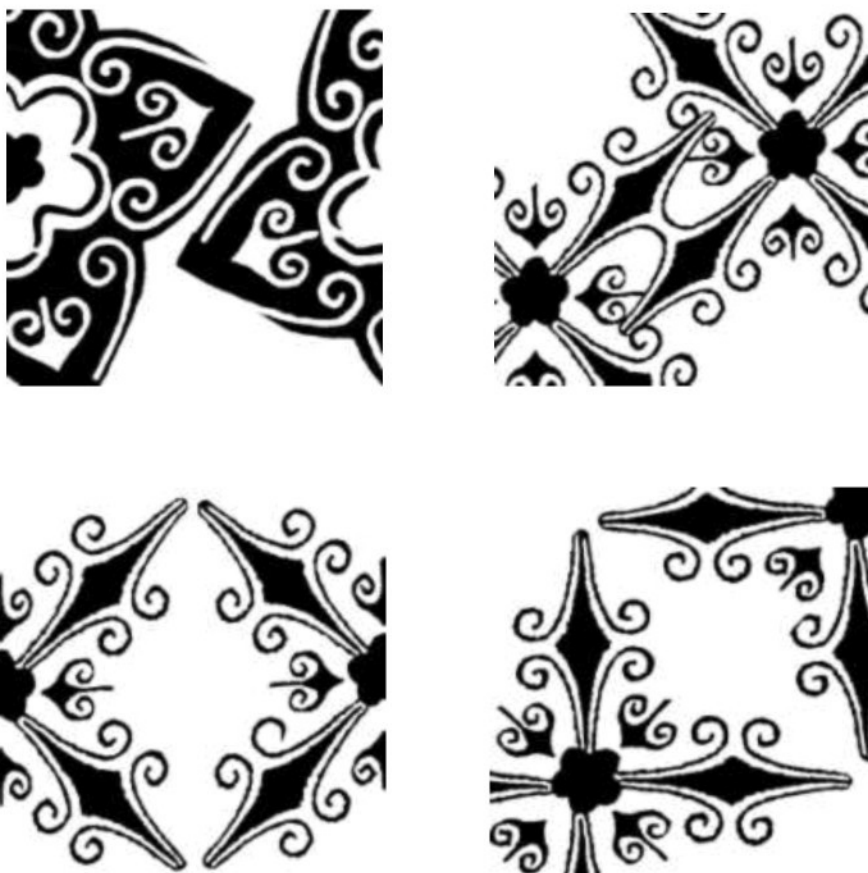

*Obrázek č. 40: po použití funkcí „kouzelná hůlka“ a
„jas a kontrast“*

Obrázek č. 41, 42: konečné stylizované motivy

Z těchto dvou stylizovaných motivů byly, opět v programu Adobe Photoshop, vytvořeny další varianty vzorů na talíře.

Obrázek č. 43-46: varianty vzorů

Pro dekoraci talířů byly zvoleny stylizované motivy „kříž“ a „květina“, protože nejlépe ladily s brokátovým ubrusem.

K vlastní výrobě talířů byly zapotřebí speciální samolepící šablony zvolených vzorů. Pro zhotovení těchto šablon bylo nutné vzory převést do vektorového formátu, což bylo provedeno v programu Adobe Illustrator. V tomto programu byly ještě provedeny veškeré konečné korekce vzorů před výrobou šablon. Šablony byly vytvořeny firmou KB design v Liberci.

Obrázek č. 47: hotová šablona vybraného vzoru – „květina“

Obrázek č. 48: hotová šablona vybraného vzoru – „kříž“

3.2.3. Výroba talířů

K realizaci talířů byl vybrán vzor „květina“. Talíř se vzorem „kříž“ byl vyroben pouze jeden jako další možná varianta dekorace.

Na začátku výroby byly provedeny zkoušky barevnosti, kde se na skleněných vzorcích porovnávaly různé barevné podklady s kovovými foliemi, aby bylo dosaženo maximálního barevného souladu talířů s brokátovým ubrusem. Po porovnání všech vzorků bylo zvoleno kouřové sklo, na vzor zlatá folie a jako podkladová barva tmavě modrá. Ovšem jen u dvou talířů a podstavce. Další dva talíře jsou pozitivy těch předešlých, tedy na vzor tmavě modrá barva a jako podklad zlatá folie. Talíře jsou čtvercové, rozměry 325 x 325 mm.

Talíře byly vyrobeny ve firmě Evans atelier s. r. o. v Liberci podle technologického postupu uvedeného výše v popisu firmy. V rámci této bakalářské práce byly pouze dekorovány již hotové skleněné polotovary. Byl zvolen tento postup dekorace:

- Skleněné polotovary byly nejprve pečlivě vyčištěny od zbytků vypalovací formy.
- Následně na ně byly nalepeny šablony a na celou plochu bylo nanесeno speciální lepidlo.
- Po zaschnutí lepidla byla nanесena zlatá folie.
- Poté byla celá šablona opatrně odstraněna a polotovar opět vyčištěn a vyretušován.
- Na závěr byl celý výrobek posypán podkladovou barvou a vypálen.
- Stojan byl dekorován stejně jako talíře, jen folie a barva byly nanесeny na opačnou stranu.
- Všechny výrobky byly po vypálení znovu vyčištěny a vyleštěny.

Všechny talíře jsou plně funkční a snadno omyvatelné. Jsou vhodné i do myčky na nádobí.

3.2.4. Zhotovení ubrusu a prostírání

Ubrus byl ušit na míru stolu, na kterém budou výrobky prezentovány, tak aby na každé straně přesahoval 30 cm. Tato míra je dána normou. Ubrus byl zhotoven z lící strany textilie a prostírání pod talíře bylo zhotoveno z rubní strany. Všechny textilie byly zaobroubeny jednoduchým obrubovacím švem a nebyly nijak dozdobovány, protože vzor a barevnost textilie jsou sami o sobě velmi výrazné, a výsledná práce by pak mohla působit jako kýč.

4. Přílohová část

4.1. Produktový katalog výrobků

Zde jsou uvedeny fotografie jednotlivých výrobků a jejich společných kompozic. Fotografie byly pořízeny v ateliéru Evans atelier a v ateliéru fakulty architektury a umění na TU v Liberci.

Obrázek č. 49: Talíř, vzor „květina“, pozitiv

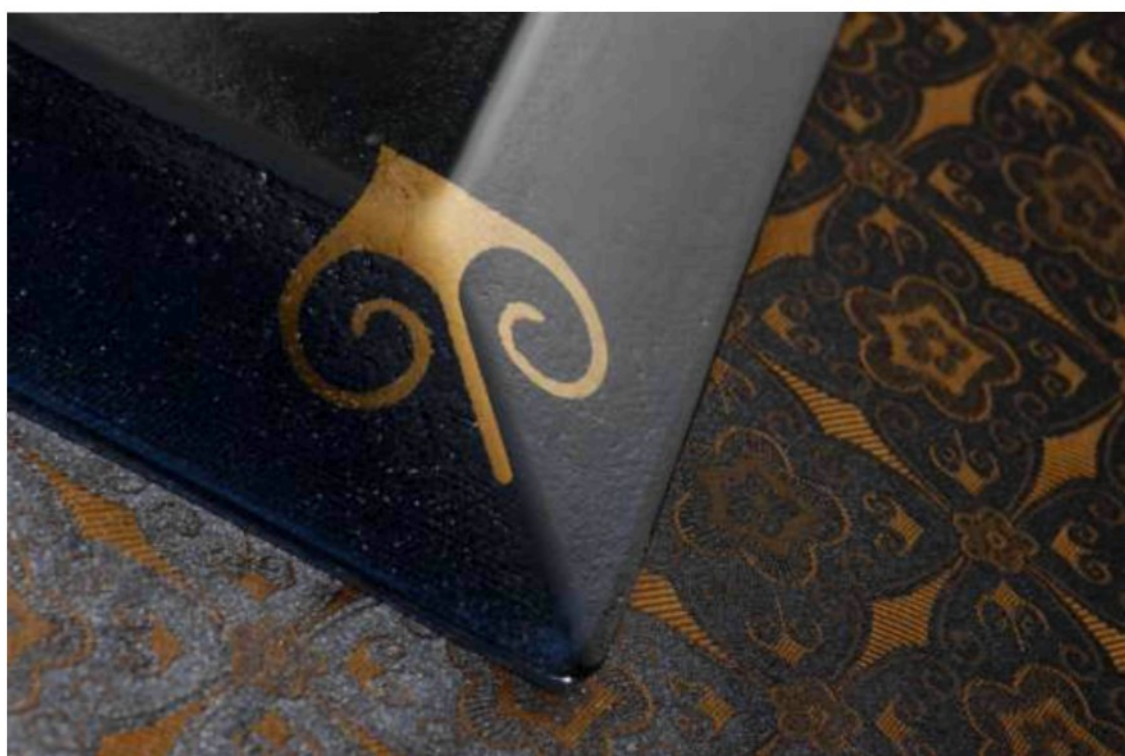
Obrázek č. 50: Talíř, vzor „květina“, negativ

Obrázek č. 51: Tálíř, vzor „kříž“

Obrázek č. 52: „podstavec“ z obráceného talíře

Obrázek č. 53: „podstavec“, detail

Obrázek č. 54: Talíř, vzor „květina“

Obrázek č. 55: Talíře, negativ a pozitiv

Obrázek č. 56: Kompozice výrobků

Obrázek č. 57: Kompozice výrobků

4.2. Návrhy na servírování pokrmů

Zde je uvedeno několik ukázek servírování pokrmů na talířích, od předkrmu po dezert.

Obrázek č. 58: Návrh na servírování – předkrm

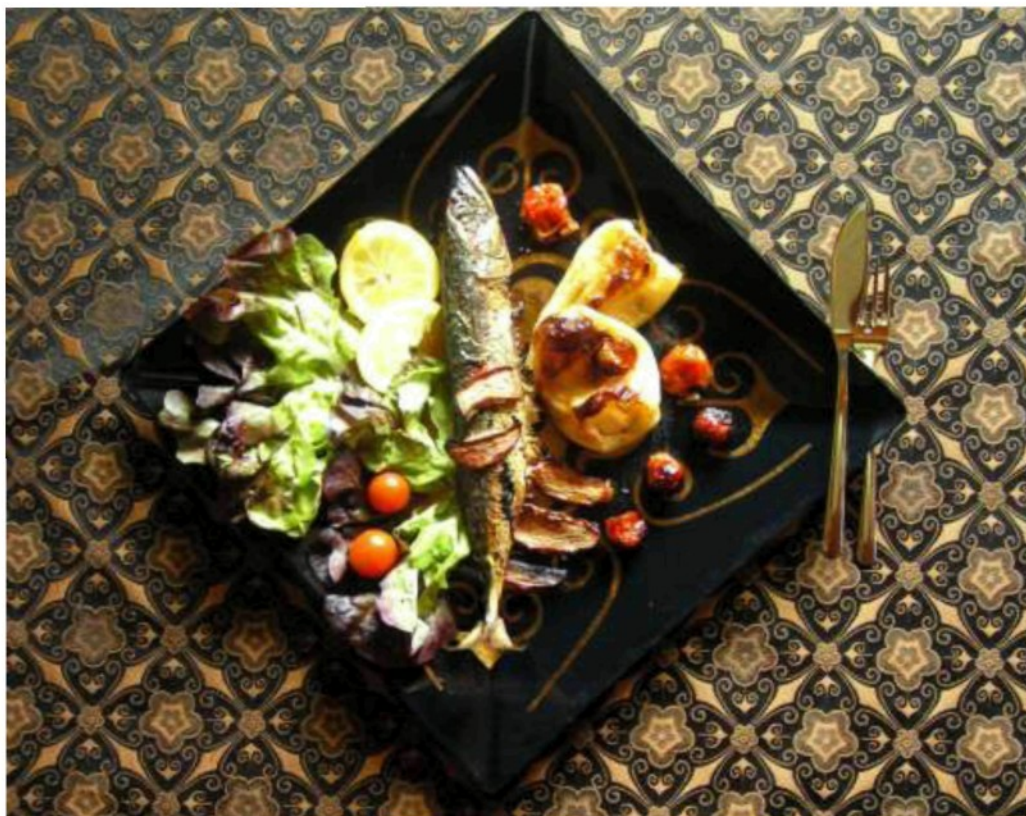
Obrázek č. 59: Návrh na servírování – pečivo

Obrázek č. 60: Návrh na servírování – polévka

Obrázek č. 61: Návrh na servírování – polévka

Obrázek č. 62: Návrh na servírování – hlavní jídlo

Obrázek č. 63: Návrh na servírování – hlavní jídlo, detail

Obrázek č. 64: Návrh na servírování – dezert

Obrázek č. 65: Návrh na servírování – dezert, detail

4.3. Využití talířů v interiéru

V této části přílohy jsou talíře představeny jako samostatné dekorační předměty interiéru.

Obrázek č. 66: Talíř jako nástěnná dekorace

Obrázek č. 67: Teliř jako dekorační předmět

Obrázek č. 68: Teliř jako dekorační předmět

4.4. Talíře na hradě

Tyto fotografie zachycují talíře v zajímavém a pro talíře netypickém prostředí zříceniny hradu Pařez v Českém ráji. Toto místo bylo pro focení vybráno záměrně kvůli kontrastu rozvaliny s luxusními výrobky, ve kterém ještě více vyniknou. Zároveň má tato zřícenina s talíři společnou ještě historickou dobu. Hrad Pařez vznikl za doby gotiky a talíře jsou právě touto dobou inspirovány.

Obrázek č. 69: Taliř na hradě Pařez

Obrázek č. 70: Talíře na hradě Pařez

Obrázek č. 71: Taliř na hradě Pařez

Obrázek č. 72: Talíř na hradě Pařez

*Obrázek č. 73: Koláž z fotografií z hradu Pařez
provedeno v programu Adobe Photoshop*

*Obrázek č. 74: Koláž z fotografií z hradu Pařez
provedeno v programu Adobe Photoshop*

5. Závěr

Výsledkem této práce je sada čtyř skleněných talířů, podstavce a ubrusu s prostíráním z brokátu. Pro svůj slavnostní vzhled je tato sada určena k různým významným příležitostem a nemá sloužit ke všednímu každodennímu stolování. Tyto výrobky se mohou použít též jako vkusná výzdoba interiéru. Skleněné výrobky byly realizovány ve firmě Evans atelier s. r. o.

Součástí práce je i katalog výrobků, kde je na fotografiích názorně ukázáno využití výrobků v interiéru i umístění v zajímavém exteriéru zříceniny hradu.

V této práci byl kladen důraz na netradiční propojování. Bylo zde svým vzorem spojeno sklo s textilem. Klasická stránka stolování, která plní pouze svou funkční úlohu, zde byla propojena se stylovou výzdobou interiéru, kde se talíře dají použít jako samostatné objekty k dekoraci, stejně tak jako se z ubrusu může stát přehoz přes postel nebo třeba gauč. V této práci se spojil interiér se stolováním jako s jeho nedílnou součástí, funkční i dekorační.

Všechny skleněné výrobky jsou plně funkční. Jsou snadno omyvatelné a jsou vhodné i do myčky na nádobí. Ubrus a prostírání se dají prát v pračce. Pouze rozměry nádobí vyžadují větší stůl. Pokud stolují dvě osoby, stačí stůl klasických rozměrů.

6. Seznam literatury

- [1] Časopis Glass style. Kalifornie, 2008
- [2] Pařilová Hana: Textilní zbožíznalství – tkaniny. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2005.
- [3] Pávek Miloslav: Textilní výroba v historickém přehledu, 1. díl. Praha: Národní technické muzeum, 1971.
- [4] Internetové stránky Centra experimentální archeologie a živé historie.
Dostupné na WWW: <<http://cea.livinghistory.cz>>
- [5] Internetové stránky BigMenu. Dostupné na WWW: <<http://www.bigmenu.cz>>
- [6] Internetové stránky d20. Dostupné na WWW: <<http://www.d20.cz>>
- [7] Interní zdroje Evans atelier
- [8] Časopis Glass style. Kalifornie, 2007
- [9] Internetové stránky firmy Evans atelier s.r.o. Dostupné na WWW: <<http://www.evansatelier.com>>